

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

Газета для робочого людю — виходить два рази на тиждень.

В СЕРЕДУ І СУБОТУ.

Видає Стіваришення "Українських Робітничих Вістей".

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

НОВИНИ ЗА ОСТАННІЙ ТИЖДЕНЬ.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ДУМАЄ ДАТИ ПОЗИЧКУ С.С.РР.

У віторок 12. лютого відкрився в Лондоні парламент. Після попередніх відомостей, голова уряду Великої Британії Рамсей МакДоналд повинен був виступити з декларацією, в якій багато уваги присвячено Радянському Союзу. Виправді можлива опозиція, але не сильна.

МакДоналд має домагатися кредитів для Радянського Союзу і в фінансових колах віднеслося до цього дуже прихильно, однак всі надії опираються на тому, як вирішаться спірні питання між Великою Британією і С.С.РР.

Все ж таки в урядових колах не сумніваються, що позичка Радянському Союзу буде ухвалена. Зближення Великої Британії і С.С.РР. в інтересі британських безробітних.

Відомий Радянського Союзу на потім МакДоналда про повне признание С.С.РР. викликає гарне враження, хоч в ній деякі питання підтверджені дещо іншак, як в англійській ноті. Наприклад: в радянській ноті сказано, що влада Рад існує не "на всій території бувної російської імперії", як сказано в ноті Англії, але "на всій території бувної російської імперії, за винятком тих земель, які відлучилися за угодою радянського уряду". Також радянська нота підтверджує, що не всі старі договори з Великою Британією можуть бути відновлені.

МакДоналд думає поставити Радянський Союз на чолі своєї міжнародної політики.

Слідом за Великою Британією пішли й інші держави. До цього часу повністю признали Радянський Союз Італія і Норвегія, а по відомостям швейцарських дивініків, також Австрія. Можна бути певним, що в недалекому часі визнають С.С.РР. й інші європейські держави. В дипломатичних колах твердять, що небаром визнають це Радянський Союз Голландія, Бельгія і навіть Франція.

НЕВДАЧА КОНТРРЕВОЛЮЦІЇ В МЕКСИКО.

Як відомо з телеграм, осеню 1923 року відбуло в мексиканській державі повстання проти уряду за президентом Обрегону, на чолі якого став генерал де-ла-Гуерта. Бой веліся з перемінним успіхом аж до сьогоднішніх днів. Однак найближчі відомості доносять, що федеральні війська президента Обрегону розбили повстанців і сам генерал де-ла-Гуерта відступив в степі Юкатан. Нема сумніву, що "революція" програє і в Мексико життя швидко переїде в звичайну буденність.

За останніх 12 літ в Мексико революція змінювала революцією і всі вони кінчилися успіхом.

Так за тих 12 літ Мадера революцією скинув диктатора Діаза; Гуерта скинув Мадеру; Каранза скинув Гуерта а Обрегон — Каранзу.

Але де-ла-Гуерта не зміг скинути Обрегону і це перший випадок, що революція проти центрального мексиканського уряду закінчилася невдачею.

Щоб зрозуміти причину невдачі, пригляньмося характеру всіх вищезгаданих революцій.

Всі попередні революції, за виключенням Гуерти проти Мадери (яка швидко була придушена переворотом), були виразом глухого незадоволення працюючих мас, так званих "пеонів" проти суворого використання "сієнтіфіків", себто панів-дідичів, аристократів і чужоземців (переважно американських) магнатів капіталу.

Повстання раз проти своїх вишкучавців, працюючі маси амагалися довести своє визволення до кінця. І горе було тому вождю, який обмежувався на гурткові "вінші" класи і задержувався на пів дороги; Каранза, який намагався одержати хід революційного життя, був зметений новою хвилею революції, яка відвинула Обрегону.

А "революція" де-ла-Гуерта мала інший характер. Вона була спробою в силі-а-капіталістами завести деякі реформи, які повинні були адвандити хід соціальних перетворень в Мексико. Це зрозуміли робітничо-селянські маси і рішучо відмовилися піддержувати генерала де-ла-Гуерта. Було відразу ясным, що перемога цього генерала, була би перемогою реакції. І в цьому й заключається невдача мексиканської контр-революції.

УТЕЧА "СОЮЗНИКА" ВІД "СОЮЗНИКІВ".

Старокравва преса донесла недавно, що відомий український контр-революціонер Симон Петлюра таємно утік з Польщі до Румунії. Але сьогодні ми можемо подати точніші відомості: Петлюра утік не до Румунії, а на Угорщину і перебуває в Будапешті, під прикриттям навісником Степана Могили.

Величезні Петлюра своїми погрозами і бандами на Україні, своєю співкою з німецькими — царськими генералами, що в 1918 році катували Україну і своїм найганебнішим, безвстидним "союзом" з польською Польщею в 1920 році. Контр-революційні походи Петлюри в силі з німецькими, а головне польськими військами, залишили по собі страшні сліди спустошення на Україні. Українського "патріота" зовсім не боліло, що пани шипять народне добро, палять українські села, вистрілюють і вбивають невинних українських робітників й селян. Вся ця кров, всі ці жертви, йшли на карб його "влади". За сердечні поцілуки Петлюри з Місудським дуже дорого заплатили своєю кровю працюючі маси України.

І вироком українського народу Петлюра, розбитий та прогнаний повстанними робітниками і селянами України, опинився під оцікою своїх "союзників" польських магнатів та жив сочевничово вишкою три роки. За цей час в його "війську", що томилася по таборах, перейшла велика зміна. Колішній по слухам раби Петлюри прозірлі і прокинувшись свого "отамана" сажованця, почали масово повертати на вільню — робітничо-селянську Радянську Україну. Повернув теж й один з найголючіших генералів Петлюри — Юрко Тютюнник, який погодився з радянським устроєм, показав в своїх алочихах і вернувся на Україну. Опустели зрадника Петлюру всі його прибіч-

ки, які мали хоч трохи чести і "отаман" скрутився, як вон. Надія на новий наступ пропала, польські пани відмовилися давати гроші на життя українського Юди. І "союзник" Петлюра, тихцем — ганебно утік від своїх "союзників" і — куди? В одну з найбільше реакційних-чорносотенних держав — Угорщину, де до сьогодні катують робітників та селян. "Свій до свого".

Але утеча Петлюри, що почав жити під навісником Степана Могили в Будапешті, столиці білого терору, означає нову авантюру і капітуляцію бандитського "отамана". Бо як не як, а Угорщині далеко до радянської граніці, до того, вона в неприявних відносинах з сусідкою Румунією, яка є перехідним мостом на Україну.

Такий безсормний кінець жде всіх зрадників працюючих українських мас.

БОРОТЬБА ГІРНИКІВ В НОВІЙ СКОШІ.

Боротьба гірників в Новій Скоші на сході Канади не вгає. Капіталісти думали, що запакувавши в тюрму Мек.Лакленда і товаришів та поставивши на їх місце Барета і інших Луїсових нагачників, вони зможуть тоді безконтрольно видуркувати гірників. Власники копалень проголосили знижку і без того нужденної зарплатні гірників, яка в копальнях Нової Скоші є найнижча на цім північно-американським континенті і гірники вийшли на страйк.

Недавно в Монреалі відбулися переговори між представниками компанії і війніними ставленнями Луїса. Переговори закінчилися умовою, на підставі якої гірники (поденні) дістали підвижку платні від 25 до 30 центів на день, а контрактні від 6 до 8 центів на тоні угля. В нагороду за цю "милість" капіталістів Барет, тимчасовий президент 26-го дистрикту, підписав, що гірники від нині будуть платити компанії за тон домашнього угля \$3.60, замість попередніх \$2.25.

Контракт підписаний на одинадцять місяців, а саме до 16. січня 1925 року.

Підписавши умову, Барет сейчас-же видав зарядження гірникам вертати до роботи. Видат і спілкується на опір гірників, які відмовилися вернутись до роботи, доки не буде переведено загального голосування над заключеною Баретом умовою. Вістку про цю умову гірники прийняли з великим невдоволенням. Вони сподівалися більшої підвижки платні і довшого терміну контракту.

Луїсів "самодержавств" Барет обурився непослухом гірників і загрозив їм відтягненням допомоги з міжнародної каси, якщо вони не вернуть до роботи на тих умовах, які він підписав з представниками Брітіш Емпайр Стіл Корпорейшн. Отже гірники мють до вибору: або вернутись до роботи сейчас-же і тоді при роботі перевести загальне голосування над прийнятими умов Барета, або побутись допомоги з каси Юнайтед Майн Боркере оф Америка.

Але навіть вернувши до роботи, гірники після наказу Барета мають загальним голосуванням тільки прийняти умови, інакше вони знова таки будуть позбавлені допомоги. Попросту скававши гірники не мають ніякого виходу, як піддатись диктатурі Барета й Луїса, або страйкувати, поклавшись на власні сили.

Так роблять панські наймити, які все і всюди кричать про диктатуру червоних. Вони так само, як і їх хлібодавці — капіталісти, кажуть робітникам: або годись, або голодуй. Відповідь новоковоскопських гірників показує, чи то Мек.Лаклен і це кілька одишнь диктатури свою волю гірникам Нової Скоші, як про це трубили капіталісти і їх прислужники, чи Мек.Лаклен і товариші були дійсними виконавцями волі великої більшости новоковоскопських гірників. Це також показує, що той, хто дійсно обороняє інтереси гірників, мусить йти за грати, а слуга капіталістів диктує їм (капіталістам) волю гірникам.

"ЗОЛОТІ" ЧАСИ В ПАНСЬКІЙ ПОЛЬЩІ.

Ми звичайно знаємо про політичне становище шляхетської Польщі, та про її дикезвірське знущання над трудовими масами українського і білоруського по х о д ж е н н я. Нас, свідомих робітників і фермерів, що бажають справедливості і рівності, найбільше болить ця безсердечна панська сваволя, алеж пригляньмося шляхетській Польщі з іншого боку. Пригляньмося її господарському становищу, який є найкращим мірломом вартости держави. Перед нами ціни на землях Польщі з 25. січня 1924 року. І так:

За один долар платиться 10 міліонів, 800 тисяч польських марок.
2 фунти чорного хліба 640 тисяч марок.
1 літра спирту до падення 3 міліони, 200 тисяч марок.
Трамвайний білет 300 тисяч марок.
Мішок соли (100 кілограмів) коштував 20. січня 1924 15 міліонів, а за 4 дні підскочила ціна на 300 міліонів марок.
Одна газета 300,000 марок.
Ціни яєса: 2 фунти волового мяса 3 міліони 750 тисяч; телячого 5 міліонів; свинського 4 міліони 100 тисяч; солонини 5 міліонів 450 тисяч. Але це ціни установлені державою, а в приватних крамничках беруть 3 рази дорожче.

Ціни збіжа: За 4 бушлі жита платиться 25 міліонів 500 тисяч польських марок.
Дехто з наших фермерів скаже: Ой, так то добрі гроші! Жде подухайте, що можна для господарства купити за ті гроші, коли за дві підкови треба заплатити ковадеси 15 міліонів марок, чоботи поверх 100 міліонів, літра нафти 2 міліони, мала коробка сірників

300 тисяч, черевки на дитину 50 міліонів, 2 фунти соли 500 тисяч.
Однак треба знати, що ці ціни ще з 25. січня 1924 року, а вони з кожним днем ростуть, гебей дрижджа. Сьогодні зовсім певно в десятеро підскочило все. Листи з Галичини приносять все сумніші вісті. Наші люди, навіть по селах, починають страшенно бідувати. Не мають навіть в чому ходити. Одніваються в то, що залишилось з давніших часів. Ходять в ламітиях.

Робітництво в роспуці. Воно тих не може вижити з трьох міліонів в місті. І роспука ця доведе робітничу класу до елданія та до повалення панського насильства на всіх землях Польщі.

Все-ж таки панство гуляє по давньому. Тюрми стогнуть від політичних в'язнів, жандарми вганяють по селах. В Галичині і на Волині шляхетська влада позамікала всі українські школи, навіть приватні. Та це нічого. Нуджа і біда, найкращий учитель. Минудиса-безворотнє часи панщини, де пан був владарем життя і смерти селянина і робітника. Сьогодні вже люди не можуть доволі терпіти таких звірських знущань.

Та польські пани ніби не хочуть бачити свого близького кіньця. Вони видивають свою панську азість далі і — банкрутують. Не дивиня, що навіть в представничствх польської держави займаються торгівлею самігонки, як це було недовго в Заду. Державах.

Нема що й казати! Шляхетська Польща йде в гору, драхпається до міліардів. "Золоті" часи настали для панів, тільки жаль, що на цих часах терплять працюючі маси.

СТОВАРИШЕННЯ УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ ДІМ.

Едмонтон з давна славився "свідомим українським громадянством". Там українські "політикери", "офіцери", посли, бурси, доми, кінгари, краві... Був час, коли деяких українських громадян в Едмонтоні було "страшно боїтися". Це були золоті часи різнистєтського бізнесу.

Знаєш того чоловіка, що онде пішов? — Не знаю.

Це Українець. Він вартує п'ятдесят тисяч доларів. А он тамтой вартує рідшесть п'ять тисяч. А такий то буде за рік вартувати що найменше пів міліона. У него тепер вже є шість чотири гази в центрі міста, а лоти... в него лоти докола міста і докола інших міст.
І все вилетіло комином: і доми й-лоти, і будучі українські міліонери добувають знов угля та "темувають" на секції "тайні".

А народна робота як гуля колись в Едмонтоні? Навряд чи є де в Канаді друге місто, де відбувалося-б тільки українських з'їздів, як в Едмонтоні. Тут і "Народну раду" засновували, тут і білий Івась осиротів, тут і греко-православне (нове) ратифіковано, тут вимі бурса Шевченка, бурса Грушевського і дім Франка і дім Шашкевича, і Дукавничова ослиця також тут поспалася кодо капанського жолобця в блаженій пам'яті "Петроград" готелі. І ще не все: була тут бурса і братів пресвітеріянів і церква їх також була. Була тут "Молода Україна" з гетьманом і бунчуками (ше перед Скоропадським). А ще давніше була тут чисто-українська Соц. Партія Канади і газету вона свою мала. Аякже, Едмонтон не був вам ні хвилини без української газети.

Одного часу, десь так окол 1916-го року, серед цього калейдоскопу українських назв виникла ще одна: Товариство Самообразования. Засноване на "абстєйні" в однім українським ресторані, воно до 1920 року було безспиритним. Ні хто ніде не хотів його прийняти. Приняли були брати пресвітеріянів, але побачили, що

не перстравають, викинули на вулицю. А живуче воно було дуже, звичайно, як робітничє.

В 1920 році це товариство купує в пресвітеріянів будинок (бурсу), відтак перебудовує її на Укр. Робітничий Дім і стає на тріквий ґрунт. В той час як це товариство зростає в силу, на протилежнім кінці патріотична робота йде в долину. Не помагають й такі "патронати" як Шевченко, Грушевський й Шашкевич. Першим "арезигнував" Шевченко і бурса його імени опинилася назад в живдських руках. Ще й Шашкевича хотіли потягнути за Шевченком, але той поклявся що "не чужого ми бажаєм". Старий Грушевський також дуже підупав. Наслукавши. Патріотична братія підврягла вже йому до помочі і т-во ім. Франка, аф... "ножичі" розходяться. Бурсаків серед найбільшого морозу виряджено на фарми за гальмуванням, бо такти також нема чим заплатити.

А Український Робітничий Дім же, той дім, що колись світив пусткою. Там рух, життя. Там почуєте й лекції, й масові мітінги, й пісню почуєте і штуку побачите, е й оркестра, е й діточа школа і жіноче товариство.
Питаю одного чоловіка, що належить до іншого товариства: — А як там робота тепер йде в Едмонтоні?
— Та, по правді сказати, робота ведеться тільки в Робітничім Домі, а все инше спить сном блаженним.
Робітництво Едмонтону підупало. Кожномічно після розбиття страйку гірників в 1922—1923 рр. А тепер проведено до Едмонтону природний газ. І хто знає: може за пару років едмонтонські майни зовсім закриються.

Однак будучина Укр. Роб. Дому в Едмонтоні забезпечена, бо Едмонтон все-ж таки порядче місто і залізнодорожний та углевий осередок. Але едмонтонським товаришам варто-б подбати трохи про дооколичних фермерів.

"ПРАВДА" ПРО РОБІТНИЧЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ.

Центральний орган Російської Комуністичної Партії "Правда" з 12. січня, тобто напередбді сформования робітничого правительства в Англії пише:

І так, одна із секцій II. Інтернаціоналу приходить до влади в найбільш могутній з капіталістичних країн. Чого-ж можна сподіватися від її перемини руководителя британської політики і від правительства, що має такий замалчаний наголосок, як робітничє?

Ми ніколи не обманювалися відносно природи Партії Праці Великобританії. Ми знаємо скільки грамів вона вміщала в собі робітничої політики і скільки пудів буржуазної... Кабінет МакДоналда може зробити і зробити якраз тільки, кілька позвольть йому життєві інтереси буржуазії.

Англіяська буржуазія, минаючи курс, "змязучий" його, бажає отримати очови його з рук Партії Праці. Вона бажає отримати не більше і не менше, як отримала-б від власного радикального крила. Цей курс забезпечений, ця получка загарантована. Ось чому ліберали будуть підтримувати кабінет МакДоналда, а консерти мовчки на него згодяться.

І помію того — сформования правительства Партії Праці треба привитати, як крок вперед в області світової політики і нашого в ній становища.

Робітничє правительство Англії, як симптом, означає упадок рівноваги буржуазної системи управління країною. Буржуазія примушена передати тимчасово владу провідникам Партії Праці, хоч служивши їм, але все-ж таки сполученням з робітничою масою в

буржуазії для власних потреб, до з другого боку, він стане корисним і для нас. Не відлучиться занадто ілюзізм, знаючи ціну його робітничої маркі, ми все-ж таки кажемо, що правительство МакДоналда є кроком вперед і для нас і для загальної робітничої справи.

ЗАГАЛЬНА СЕЛЯНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ У ФРАНЦІЇ.

Якось непомітно, без попередження заікавалених трудящих мас, кілька місяців тому зібралася в Москві міжнародна селянська конференція. Зіхались селяне різних країн на всесоюзну селянсько-господарську виставу от і виникла ідея зібратись та обговорити селянську справу в міжнародному масштабі. В наслідок своєї роботи міжнародна конференція вибрала міжнародно раду і президіумом. Так, випадково народився селянський інтернаціонал, який може набрати величезної історичної ваги.

Широкі кола не знайомі з тою організаційною роботою, яка пророблена за кількамісяч не існування Міжнародної Селянської Ради. Але ось ми щим днями читали повідомлення про те, що в Ліоні (Франція) скликається в близькому майбутньому загальна конференція французьких селян. Конференція ця скликається за ініціативою Міжнародної Селянської Ради. Це саме повідомлення передає про велику радість, з якою було зустрінуто французькими селянами відомість про утворення міжнародної селянської організації.

Таким чином робота по об'єднанню селян розвивається. Ми повинні зазначити, що цілком влучно Франція вибрала для проведення першої загальної конференції. З європейських великих держав Франція виділяється кількістю селянства. Правда, Італія ще більше має селян, але проте Франція, як центр європейської політики, має більшу перевагу у відношенні актуальности організації селянських мас.

Ми ще докладно не знаємо програми питань французької конференції, але й без цього можна уявити собі значіння, а головне наслідки, які може дати ця конференція. Нам відомо з давна, як французька буржуазія використовувала консервативне селянство проти революційного руху міст. Контрреволюційна ролія французького селянства підчас революцій виникала з того економічного стану, в якому воно перебувало. Французьке селянство в старі часи було економічно забезпеченим й майже не знало розподілів на ріжні соціальні верстви. Тепер це змінилося. Капіталізм пустив коріння і в французьке село, яке вже виділяло велику масу пролетарів і незаможників.

Тимчасом, політика французької буржуазії набирає все більшого імперіалістичного характеру, все більше захоплюється з інтересами всіх класів.

У Франції, таким чином, створюється ґрунт для спілки між мійською робітничою класою і селянством. Значіння-ж цієї спілки велике не тільки з точки зору розвитку революції в самій Франції, але і всесвітньої революції. Адже-ж Франція тепер — найбільша загроза для мира на європейським континенті, вона натхеняє неспиритиною імперіалістичної політики, вона перетворюється в головну капіталістичну фортецю Європи.

Отже спілка французьких робітників з селянством може стати найкращим революційним опором цієї формції.

Надзвичайно важко, тепер вже вгадати всі наслідки загальної селянської конференції у Франції, але ми можемо проте відзначити, що цих наслідків буде чимало, і що вони будуть дуже важливими для розвитку французької і всесвітньої революції.

"Селянська Доля" подає, що редактор "Українського Життя" Микита Матієнко вже семий місяць карається у тюрмі в Луцьку. Роблять йому закид у комуністичній агітації. Судову розправу призначено на день 15. січня ц. р.